

NOBELVÄNNEN

Nr 1

Medlemstidning för Nobelmuseets Vänner

2014

*Auktoriserad
hälso- och sjukvårdsgivare*

Bergsmansgatan 2
Tel. 300 66
www.lifebutiken.se

MAXI
ICA STORMARKNAD
KARLSKOGA

Öppet alla dagar
8-22

Gesällgatan 5, 691 34 KARLSKOGA
tel 0586-67670.

Var 20:e sekund, varje timma, dygnet runt får en patient någonstans i världen ett tandimplantat från Nobel Biocare. Det var den unge forskaren Per-Ingvar Brånemark som 1952 gjorde den banbrytande upptäckten att titan kan växa samman med levande benvävnad.

1965 behandlades första patienten med tandimplantat och 1981 bildades det företag som skulle komma att höja livskvaliteten för miljontals människor världen över.

Nobel Biocare är ett globalt bolag med 2 400 anställda. Våra produkter säljs i drygt 70 länder. Tillverkning sker vid sex anläggningar i Sverige, USA, Japan och Israel. I Karlskoga tillverkas de tandimplantat av titan som gjort vårt företag världsberömt. Något att vara stolt över!

www.nobelbiocare.com

Omslagsbild: Landshövding Rosemarie Frebran talar vid invigningen av Mötesplats Alfred Nobel i Karlskoga. Fotot på Ulrika Lundgren på sid 3 är taget av Lena Edlund

Ordföranden har ordet

ULRIKA LUNDGREN
Ordförande Nobelmuseets Vänner

Välkomna till årets första nummer av tidningen Nobelvännen!

Hoppas jul och nyår varit fyllda av klappar och kramar, glitter och fnitter för Er alla. Nu kom ju också snön till slut och om man vågar, vill och kan, sätts skidorna på för en tur i spåret eller i backen. Den 21 december 2013, vände också ljuset. Vintersolståndet inföll och därmed årets kortaste dag. Jordens rotationsaxel lutade mest bort från solen denna dag, fascinerande tanke. Man blir ödmjuk inför 1500- och 1600-talets forskare bland annat Tycho Brahe och Johannes Kepler vars teorier ledde fram till det vi vet idag. Att solen ligger i mitten och planeterna rör sig runt kring solen i sina banor. Nu blir det alltså bara ljusare för var dag som går. Det vänder inte förrän den 21 juni 2014, igen. Tänk så mycket trevligt som kommer att hända innan dess!

Nobelvännerna ska fortsätta att medverka till Nobelmuseet i Karlskoga fortsatta drift och utveckling och ökade kunskaper om Alfred Nobel och Björkborns herrgård. Vi startar med förningens årsmöte den 23 mars. Se vidare information och inbjudan i tidningen.

Ni medlemmar är de viktigast vi har – fanns inte Ni som brinner för Alfred Nobel och Nobelmuseet i Karlskoga kunde vi inte stödja museet som Ni och vi tillsammans strävar efter att göra. Naturligtvis ökar möjligheterna till stöd ju fler medlemmar vi är. En god vän till mig talade om att hon och hennes man, gav bort medlemskap i Nobelvännerna i present. Ett smart förslag som också fler kanske kan följa?! Det är medlemmarna som gör verksamheten och stödet möjligt. Efter årsmötet kommer styrelsen att skicka ut inbetalning för 2014 års medlemskap.

Nobelvännerna fortsätter sitt samarbete med Karlskoga konsertförening och som medlem får man 50 % rabatt på biljetten då programmet är på Björkborn. Under våren är det konserter den 9 februari, 30 mars, 4 juni, 17 maj spelar Bofors musikkår och våren avrundas med konsert i parken den 13 juni. Passa på att njuta av vacker musik i fantastisk miljö för halva priset som medlem.

Valborgsfirandet sker traditionsenligt den 30 april. Nobelvännerna har redan vidtalat en högt värderad och helt underbar person som årets talare. Hoppas detta går i lås som planerat.

Under våren kommer styrelsen kontakta annonsörer till vår tidning, för att teckna annons för kommande två nummer av Nobelvännen. Sist, men inte minst, tackar vi därför våra annonsörer, som gör det möjligt för oss att ge ut tidningen. Era intäkter täcker kostnaderna för att trycka och skicka ut tidningen, tack!

Med "vårvintriga" hälsningar
– mellan vinter och vår, med snö och förhoppningsvis väldigt många soliga dagar.

Medlemsinformation

För att hålla adressregistret intakt skicka adressändring till Anita Öjendal, som är ansvarig för vårt adressregister.

E-post: anita.ojendal@telia.com

Mobil: 0586-72 58 85 eller 070-772 58 85.

Meddela gärna också din mailadress och telefonnummer. Efter årsmötet den 23 mars 2014 kommer styrelsen att skicka ut inbetalning för 2014 års medlemskap. Gå gärna på vår hemsida www.nobelvannen.nu för mer information om föreningen och Nobelmuseet i Karlskoga.

Obs! Medlemmar har fri entré till Nobelmuseet under ordinarie öppettider och halva priset till konserterna på Nobelmuseet.

Trötta trägolv?

Vi renoverar dem gärna.
Infärgning, slipning, läggning

**happy
homes**

Skogsbovägen 2, Karlskoga Tel. 0586 - 362 75
Öppettider: Mån-fre 10-18, lör 10-14
www.happyhomes.se

Provkör din
nya SUBARU,
CHEVROLET
eller OPEL
hos oss!

PRISMA

Välkommen till oss i Nya Folkets Hus!
Tel. 0586-315 90 alt 070-68 315 90

Vi serverar dig med:

DAGENS LUNCH ALT. MATLÅDA • CATERING
MIDDAGSBESTÄLLNINGAR • STYRELSEMÖTEN
KONFERENSER • BEGRAVNINGSKAFFE M.M.

Dessutom kan du få hjälp med att sy om och sy nytt i vår systuga.

SVENSK FASTIGHETSFÖRMEDLING

Är du kär i en ny bostad?
Vi hjälper dig att göra slut med din gamla.

Bergsmansgatan 4, Karlskoga
Tel. 0586-552 00 • E-mail: sf.karlskoga@svenskfast.se • www.svenskfast.se

KARLSKOGA KONSERTFÖRENING

VÅREN 2014

TORSDAGEN 9 JANUARI KL. 18.00 I BREGÅRDSSKOLANS AULA

TRETTONDAGSKONSERT

Wermlands Opera med Malin Klingborg och Anna-Maria Krawe

SÖNDAG 9 FEBRUARI KL. 15.00 PÅ ALFRED NOBELS BJÖRKBORN

KVINNORS MUSIK

Feminissimoensemblen

SÖNDAG 2 MARS KL. 17.00 I MUSIKPALATSET

KLASSISKA MÄSTARE

Solist: Daniel Beskow - Piano

SÖNDAG 30 MARS PÅ ALFRED NOBELS BJÖRKBORN KL 15.00

SCHUBERTS WINTERREISE

Duo Dialog tillsammans med Jakob Högström

SÖNDAG 11 MAJ KL 16.00 I BREGÅRDSSKOLANS AULA

MELODIKRYSS MED KARLSKOGA SYMFONIORKESTER

Jessica Hyvärinen - Sång

ONSDAG 4 JUNI KL. 19.00 PÅ ALFRED NOBELS BJÖRKBORN

BLAND STRÅKAR & RÖRBLAD

Nobelkvintetten och Nils Erik Hagström

FREDAG 13 JUNI KL. 19.00 I ÄPPELLUNDEN ALFRED NOBELS BJÖRKBORN

SOMMARMUSIK I PARKEN

Svenska Klarinett Sextetten

Biljetter på Biljettstället tel 0586-52020, www.biljettstallet.se, www.ticnet.se
eller vid entrén från en timme före konserten. 200:-/80:-

Kallelse

Nobelmuseets Vänner kallas till årsmöte på Nobelmuseet söndagen den 23 mars 2014 kl. 14.00. Utöver sedvanliga årsmöteshandlingar kommer vi att ta upp förslag om justering av föreningens stadgar. Förslaget finns att läsa efter Verksamhetsberättelsen längre fram i denna tidning.

Efter årsmötet kommer vi att ha föreläsning om "Det omdebatterade testamentet" av Gustav Källstrand, 1:e intendent på Nobelmuseum. Han berättar om sin forskning kring

Nobelpriset i media – Så snart Nobels testamentet blev känt för allmänheten tog diskussionerna fart. Skulle Nobels priser verkligen kunna bli verklighet? Och vad skulle de i sådana fall kunna betyda för Sverige, för vetenskapen och för mänskligheten? Många hade en åsikt och kände sig manade att föra fram den. Mycket av både hyllningar och kritik känner vi igen - mönstren för hur media skriver om Nobelpriset etablerades tidigt.

Dagordning vid årsmötet med Nobelmuseets vänner den 24 mars 2013

§1 Mötets öppnande	§10 Val av ordförande
§2 Val av ordförande för mötet	§11 Val av styrelsemedlemmar jämte suppleanter
§3 Val av sekreterare	§12 Val av revisorer jämte suppleanter
§4 Val av två justerare	§13 Val av valberedning
§5 Styrelsens verksamhetsberättelse	§14 Justering av föreningens stadgar
§6 Ekonomisk rapport 2013	§15 Övriga frågor
§7 Revisorernas berättelse	§16 Mötet avslutas
§8 Beslut om ansvarsfrihet	
§9 Fastställande av medlemsavgifter	<i>Styrelsen</i>

S|E|B

Karlskoga
Telefon 0771-62 10 00

Kreativ kemi för nya läkemedel

Med amerikanska ägare och kunder över hela världen lever Cambrex Karlskoga i en internationellt präglad miljö. Vi jobbar med avancerad organisk kemi med fokus på att utveckla processer och leverera produkter till innovativa läkemedelsföretag. Idag tillverkas framför allt aktiva läkemedelssubstanser och läkemedelsintermediat i allt från gramskala till tiotals ton.

Vi finns på Björkborns industriområde och har 350 anställda.

Cambrex Karlskoga AB
Tel 0586-78 30 00
www.cambrex.com/karlskoga
karlskoga@cambrex.com

Innovation. Experience. Performance.

Nobelvännerna Verksamhetsberättelse 2013

Styrelsens sammansättning 2013

Ordförande	Ulrika Lundgren
Vice ordförande	Anita Öjendal
Sekreterare	Jaana-Kaisa Björk
Kassör	Erik Idestrom/Boo Thuvander
Ledamöter	Susanne Morfeldt-Hafstrand
	Kjell Fransson
	Lasse Sjöberg
Suppleanter	Alf Rosberg
	Inger Sjöberg
	Lars-Erik Paulsson
	Boo Thuvander
Nobelmuseets representanter	Hans Johansson
	Christer Franklin

Övriga

Revisorer	Björn Edman
	Rolf Lindberg
Revisorssuppleant	Per Aspeli
Valberedning	Mikael Björk (sammanställande)
	Marie-Louise Naclér
	Lena Sjöstrand

Styrelsen

Den nya styrelsen har under året haft fem protokollförda möten fr.o.m. årsmötet 24 mars. Förutom dessa har en arbetsgrupp för styrelsens arbete haft tre möten.

Arbetsgruppen för Invigningsmiddagen för Nobelvännerna har haft fyra möten samt inför den 10 december har tre möten genomförts. Flera möten

har genomförts med arbetsgruppen för den nya hemsidan. Projektgruppen för utställningen kring Nobel och Werner Vögeli har haft fem planeringsmöten. Arbetsgrupp för möte med kulturutskott och planering av kungabesöket har träffats ett flertal tillfällen.

Årsmöte

Årsmöte hölls den 24 mars med stad-

geenliga förhandlingar under ledning av vice ordförande Anita Öjendal. Till ny ordförande valdes Ulrika Lundgren.

Efter årsmöteshandlingarna höll Rolf Ahlzén från Selma Lagerlöf sällskapet föredrag om "Selma Lagerlöf, kärleken och själens mörka rum".

Tidningen Nobelvännen

Två nummer av tidningen "Nobelvännen" har kommit ut under verksamhetsåret. Därutöver har även två nyhetsbrev givits ut. Tack vare våra 24 annonsörer i tidningen, har tidningen tryckts och skickats ut per post till medlemmarna. Tidningen har även lagt ut på offentliga ställen som bibliotek och turistbyrå.

Stadgar

Styrelsen har under året arbetat aktivt med att justera vänföreningens stadgar.

Ledamoten Erik Idestrom har varit ledande i arbetet och har skrivit förslag till justerade stadgar vilka kommer att presenteras i tidningen Nobelvännen och på kommande årsmöte.

Medlemsregister för Nobelvännerna

Styrelsen fick i uppdrag av årsmötet att se över möjligheten till en medlemsmatrikel. Styrelsen har arbetat med frågan och har utsett

Anita Öjendal som registeransvarig. Styrelsen har delat upp medlemmarna mellan sig för att personligen kunna

ringa och kontrollera uppgifterna. Det är dyrt att skicka post varför styrelsen försöker få in mailadresser till de som kan tänka sig kommunikation på detta sätt. Arbetet är inte slutfört ännu.

Medlemmarna ombedes kontakta Anita för att uppdatera sina kontaktuppgifter. Anitas mailadress är: anita.ojendal@telia.com

Skicka även Din mailadress till sekreterare Jaana-Kaisa Björk: jaana-kaisa.bjork@outlook.com, så kan vi lättare nå Dig

Nobelvännernas hemsida

Styrelsen har arbetat med att skapa en ny hemsida för Nobelvännerna. Samarbete sker via folkhögskolan och Möckelnföreningarna.

Kjell Fransson ansvarar för kontakter avseende hemsidan. Besök gärna: www.nobelmuseetsvanner.se

Aktiviteter under året

Uppvaktning; Nobelmuseet i Karlskoga vann Värmlands turismpris!

Nobelvännerna uppvaktade museet med orkidé i kruka med anledning av denna fina utmärkelse. Turismpriset delas ut till företag, organisationer, föreningar, eller andra som genom föredömliga insatser i nytänkande, internationalisering, kvalitet och hållbarhet i företagandet har bidragit till att utveckla turismen i Värmland. Motiveringen till priset lyder:

"Med en unik storytelling som grund och genom ett tålmodigt och långvarigt

Namnet:

Alfred Nobels Björkborn

På årsmötet förra året påpekade medlemmen Anders Jones att om man använder namnet Björkborn i offentliga sammanhang och syftar till Nobelmuseet i Karlskoga är det lämpligt att använda namnet Björkborns herrgård för att inte förväxlas med industriområdet Björkborn. Allra helst skall man använda namnet Nobelmuseet i Karlskoga. Nobelmuseet i Stockholm, som skall byggas om på ny plats i Vinterviken, kommer att heta Nobelcenter i fortsättningen.

Styrelsen har under året försökt vara noga med att benämna på korrekt sätt. I samband med öppnandet "Möteplats Alfred Nobel" har namnfrågan varit diskuterad.

arbete förs berättelsen vidare till kommande generationer. Förnyelse och utveckling av verksamheten har skett genom att attrahera internationella målgrupper och att från och med i år kunna erbjuda mötesplatser året runt. Tiden är inne för ett regionalt erkännande av denna trotjänare."

Värmlands Turismpris delades ut av landshövding Kenneth Johansson.

Valborgsmässofirande

Traditionellt Valborgsfrande ägde rum vid Björkborn med Nobelmuseet i Karl-

Vi är till för Dig

- året runt
- dygnet runt
- i alla väder

Energi & Miljö

www.karlskogaenergi.se

skoga, Nobelmuseets vänner, Kulturskolan och Rädda Barnen som arrangörer. Även i år anordnades en marknad som var mycket populär.

Nobelvännerna hade ett marknadsstånd med informationsmaterial om föreningen och souvenirer från museibutiken. Marknadsståndet var väldigt välbesökt. Minst 200 blad om att bli medlem för att stödja Nobelmuseet i Karlskoga, delades ut.

Den nya entreprenören för Café Nobel ordnade med kaffeserveringen. Kl. 18.00 började programmet med musik och sång från musikskolan. Huvudtalare var kommunfullmäktiges ordförande Anders Ohlsson. Ungdomens vårtalare hette Anton Karlsson. Totalt sett var det ca 3000 besökare. På grund av blåsten kunde brasan tyvärr inte tändas. Säkerheten för närliggande industrier måste prioriteras i första hand. Publiken höll god värme ändå och uppskattade firandet av våren.

Besök av kulturutskottet

Kulturutskottet från riksdagen besökte Alfred Nobels Björkborn, under ledning av landshövding Rosmarie Frebran. Karlskoga kommun representerades av Hans Lundell, förvaltningschef och Siv Björck-Kjellgren, ordförande från Kultur- och föreningsförvaltningen. Vänföreningen representerades av ordföranden Ulrika och Nobelmuseet presenterades föredömligt av Hans och Christer. Därefter fick kulturutskottet en givande och professionell guidning av vår egen Alfred Nobel, Peter Sundh.

Projektledare Rosmarie Johansson sammanfattade satsningarna kring ”Stallet” som avslutning på besöket.

Besök av kungaparet

Den 20 augusti kom kungaparet på besök till Alfred Nobels Björkborn och laboratoriet. Nobelvännerna var där och viftade med flaggor, lyssnade till Bofors musikkår och fikade i Café Nobel.

Invigning av Mötesplats Alfred Nobel

Möteplats Alfred Nobel i det renoverade Stallet, har invigts med pompa och ståt vid tre tillfällen. Vår landshövding har visat ett fantastiskt engagemang. Vid de två mer officiella invigningarna har Rose-Marie Frebran i sina invigningstal verkligen poängterat betydelsen av Alfred Nobel, Björkborn och inte minst Karlskoga som ort. Tack Sveriges Bästa Landshövding!

Nobelvännerna hade en invigningsmiddag den 25 oktober och glädjande nog var det nästan 50 personer där. Mikael Björk och Margareta Zetterqvist spelade inledningsvis vacker musik som såg till att alla kom i god stämning. En utsökt middag serverades av kalasvärdinnan Barbro Åkesson med stab och bordsvärdarna såg till att glassen fylldes. Bland annat med Karlskoga vatten som KEMAB sponsrade med. Medaljer delades ut till alla Nobelvännerna då vi gemensamt är de som driver vänföreningen framåt och som gör att verksamheten fungerar!

Jan Hammarstedt höll ett fantastiskt högtidstal som också kan läsas i tidningen Nobelvännen. Nobelvännerna ville genom kalaset både inviga Stallet och fira Nobelvännerna 25 år. Hans Johansson och Christer Franklin berättade om hur processen med ”Stallet” hade fungerat på ett intressant och medryckande sätt. Några tal och lite aktiviteter ramade in hela kalaset och det hela avslutades med fyrverkeri som BasBjörk sponsrade. Tack alla som gjorde festen så lyckad.

Nobeldagen den 10 december

Den 10 december genomfördes traditionsenligt firande av Alfred Nobel med kransnedläggning vid bysten i Tingshusparken. Högtidlighållandet är ett samarrangemang av Karlskoga Rotary, Nobel Rotary, Odd Fellow, Karlskoga församling, Karlskoga kommun och Nobelmuseets vänner som är sammanställande i arbetet. Kvällen inleddes i kyrkan där kyrkoherde Pernilla Rosin inledde kvällen. Tove Askerö och Erika Sandström spelade mycket njutbart på flöjt och orgel. Anders Björklund, Odd Fellow, höll ett väldigt bra och högtidligt tal. Konsthallen var bokad för lite glögg och pepparkakor i samband med firandet och kvällen avslutades där.

”Lucia - After Work”

Fredagen den 13 december

”Lucia - After Work” med glögg, lussekatt, pepparkakor och lite spontana luciasånger genomfördes på Mötes-

plats Alfred Nobel. Ulla-Lena Thodal var julsångsledare och ackompanjerade med ”nya flygeln” till trevliga julsånger. Lussekatter och glögg serverades till en skara på 15-20 Nobelvännerna, som hade hört Luciafirandet.

Konsserter under året

Nobelmuseet, Konsertföreningen och vänföreningen har samverkat kring flera konserter på Nobelmuseet under året. ”Vännerna” har gått in för halva priset då konsserterna varit på herrgården. Vännerna har varit behjälpliga med kaffeservering i samband med konsserterna. Julkonserten 22/12 anordnades på Mötesplats Alfred Nobel och var välbesökt av ett 70-tal personer, många Nobelvännerna, som kom in på halva priset, var med. Konserten, som hölls av unga musiker från Balettakademien var mycket uppskattad.

Slutord

2013 har varit ett år där Nobelvännerna fortsatt att medverka till och stödja Nobelmuseet i Karlskogas fortsatta drift och utveckling och ökade kunskaper om Alfred Nobels Björkborn. Det har hänt mycket kring Nobelmuseet i Karlskoga under året. Våra platschefer, Hans Johansson och Christer Franklin gör ett idogt och initierat arbete. Guider och övrig personal på museet gör utvecklingen möjlig. Ett spännande projekt har varit ombyggnationen av Stallet till ”Mötesplats Alfred Nobel” och därmed möjligheterna att ha konferenser och utställningar.

Ledamoten Erik Idestrom lämnar styrelsen med anledning av flytt från Karlskoga. Stort tack för gott arbete i styrelsen inte minst med professionell justering av stadgarna. Tack Erik!

Kommunen fortsätter att på olika sätt ge sitt stöd till Nobelmuseet i Karlskoga och ser verksamheten som en fortsatt betydelsefull del i profileringen av Alfred Nobels Karlskoga.

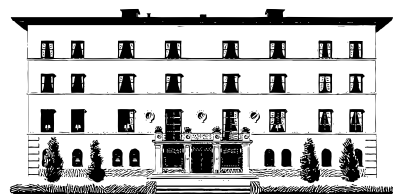
Tack alla som bidragit till stöd för Nobelmuseet i Karlskoga under året.

Stort tack till personal och guider på museet, som arbetar engagerat för att det Alfred Nobel stod för ska leva vidare,

och för att Karlskoga ska kunna erbjuda besökare ett intressant och spännande museum.

Karlskoga den 19 januari, 2014

*Ulrika Lundgren,
Anita Öjendal, Jaana-Kaisa Björk,
Susanne Morfeldt-Hafstrand,
Kjell Fransson, Lasse Sjöberg och
Sif Eklund (ersättare för Erik Idestrom)*

BOFORS HOTEL

Karlskogaregionens internationella mötesplats

www.boforshotel.se

VÄLKOMNA!

Förslag till nya stadgar

för den ideella föreningen,
FÖRENINGEN NOBELMUSEETS VÄNNER
Organisationsnummer 876400-5487

§ 1 Namn

Föreningens namn är Föreningen Nobelmuseets vänner

§ 2 Syfte och Ändamål

Föreningen Nobelmuseets Vänner har till uppgift, att genom såväl ekonomiska som praktiska insatser medverka till Nobelmuseet i Karlskogas fortsatta drift och utveckling. Föreningen ska drivas utan vinstintresse. Föreningen skall vidare initiera, främja och delta i aktiviteter som leder till Ökade kunskaper hos allmänheten om Alfred Nobels Björkborn.

§ 3 Säte

Föreningens styrelse skall ha sitt säte i Karlskoga

§ 4 Medlemskap och avgifter

Föreningen skall ha öppet medlemskap innebärande, att alla intresserade såväl enskilda, organisationer och företag skall kunna erhålla medlemskap. Medlemsavgifterna för olika medlemskategorier fastställs av föreningens årsmöte.

§ 5 Föreningens organ

Föreningens organ är

- Årsmötet, som är föreningens högsta beslutande organ
- Styrelsen, som är föreningens verkställande och förvaltande organ
- Revisorerna

§ 6 Årsmöte

Mom 1 Tidpunkt

Årsmöte skall årligen hållas senast under mars månad på tid och plats som styrelsen bestämmer. Styrelsen kan också kalla till extra årsmöte

kallat föreningsmöte på annan tid.

Mom 2 Kallelse

Kallelse till årsmöte jämte förvaltningsberättelse skall tillställas medlemmarna senast två veckor före mötet.

Kallelse till extra årsmöte med information om ärenden skall tillställas medlemmarna senast två veckor före mötet.

Mom 3 Ärendelista

Vid årsmötet ska följande ärenden behandlas:

- Val av ordförande och sekreterare för årsmötet
- Val av två personer som jämte ordföranden justerar protokollet
- Val av två rösträknare
- Fastställande av röstlängd för årsmötet
- Beslut om huruvida årsmötet är stadgenligt utlyst
- Fastställande av ärendelista för årsmötet
- Styrelsens verksamhetsberättelse
- Revisorernas berättelse
- Fastställande av resultat- och balansräkning
- Dispositioner beträffande vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelsen
- Val av ordförande för förening och styrelse
- Val av övriga ledamöter i styrelsen jämte suppleanter
- Val av revisorer och revisorssuppleanter
- Val av valberedning
- Behandling av till årsmötet hänskjutna ärenden

§ 7 Styrelsen

Mom 1 Uppgifter

Styrelsen är mellan årsmötena föreningens högsta beslutande organ och leder föreningens verksamhet i överensstämmelse med dessa stadgar och av årsmötet fattade beslut. Styrelsen ska förvalta föreningens tillgångar och föra redovisning över föreningens räkenskaper och förvalta medlemsregistret.

Mom 2 Sammansättning

Föreningens styrelse består av sju ledamöter och fyra suppleanter. Ordföranden väljs på ett år.

För övriga ledamöter är mandatperioden två år och fyra respektive tre av platserna i styrelsen besätts vartannat år.

Mom 3 Adjungeringar

Personal från Nobelmuseet adjungeras

Mom 4 Kallelse, beslutsförmåga och omröstning

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller då minst halva antalet ledamöter begär det.

Styrelsen är beslutsförmåga när samtliga ledamöter kallats och då minst halva antalet ledamöter är närvarande. För alla beslut krävs att minst hälften av styrelsens samtliga ledamöter är ense om beslutet. Vid lika röstetal har ordförande utslagsröst.

Mom 5 Konstituering

Styrelsen utser inom sig vice ordförande, sekreterare, kassör och övriga funktionärer för varje arbetsår.

§ 8 Revisorer

Revision

Årsmötet utser två ordinarie revisorer och en ersättare.

Revisorerna har rätt att förlöpande ta del av föreningens räkenskaper, årsmötes- och styrelseprotokoll samt övriga handlingar.

Valbar till revisor är endast person som intar en oberoende och självständig ställning

§ 9 Valberedning.

En valberedning bestående av tre personer skall väljas för ett år på årsmötet.

En sammankallande skall utses.

§ 10 Firmateckning

Styrelsen beslutar om firmatecknare, attestträtt samt tecknare för post, kassa och bankhantering.

§ 11 Verksamhets- och räkenskapsår

Föreningens verksamhets- och räkenskapsår omfattar tiden 1 januari - 31 december.

§ 12 Stadgeändring

Beslut om ändring av dessa stadgar fattas av årsmötet och måste vid begärd votering stödjas med 2/3 av avgivna röster eller genom beslut med enkel majoritet av två på varandra följande föreningsmöten, varav ett ska vara årsmöte.

§ 13 Upplösning av föreningen

För upplösning av föreningen krävs beslut av 2/3 majoritet och behandlas vid två på varandra följande föreningsmöten, varav ett ska vara årsmöte.

Om föreningen verksamhet upphör, ska dess tillgångar överföras till Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn.

Rosemarie Johansson, projektutvecklare Karlskoga kommun, vid invigningen av Mötesplats Alfred Nobel.

FOTO ROGER GLEISNER

Nu är Mötesplats Alfred Nobel invigd och klar

ROSEMARIE JOHANNSSON,
KARLSKOGA KOMMUN

Vilken ära att bli anställd av Karlskoga kommun som projektutvecklare under två år för Alfred Nobels Björkborn, kärnan i Karlskoga kommuns varumärkesbyggnad. Att Alfred Nobel är världens tredje mest kända namn och står för värden av hög kvalitet är känt över hela världen och är därför ett självklart besöksmål för besöksnäringen. Mitt uppdrag var att genomföra en del i visionsarbetet.

Tillsammans med Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn genomfördes ett visions-/strategiarbete under 2011 i syfte att utveckla varumärket och verksamheten på Alfred Nobels Björkborn med sikte på 2020. En strategisk plan och mitt arbetsdokument togs fram.

I planen ingår utveckling av museet, fiffiga huset och en ny mötesplats. Mitt uppdrag har varit i första hand att undersöka och hitta finansiering för en ombyggnation av "Stallet" som numera marknadsförs som Mötesplats Alfred Nobel.

Ansökningar om medel har skickats till olika stiftelser, statliga myndigheter och privata företag för att renovera "Stallet". Ett glatt besked från Boverket kom den 27 februari 2013 att vi fick ett bidrag på 2,2 miljoner för att renovera "Stallet" till en kultursamlingsplats. Ytterligare finansiärer är två stiftare, som donerat 6 miljoner för renoveringen samt Boforsen Fastighets AB.

Första etappen

Renoveringen av första etappen kom igång redan under april 2012 då vi beställde de första ritningarna för byggnation av toaletter. En stor frustration för verksamheten har varit att det inte fanns några sådana faciliteter när det kom många besökare. Redan i slutet av oktober 2012 var en ny entré klar och toaletterna färdigbyggda.

Andra etappen

För att fortsätta renoveringen av mötesplatsen startade en diskussion med de olika intresseorganisationerna som har haft sin verksamhet i denna lokal om hur man på bästa sätt kan flytta eller avveckla den nuvarande museiverksamheten. Dessa diskussioner pågick under sommaren och hösten 2012. Ritningar togs fram och diskuterades. När beskedet från Boverket kom kunde vi starta ombyggnationen omgående.

Vår plan var från början att göra renoveringen enkel. Golvet som hade varit beklätt med asfalt skulle givetvis tas bort. Tanken var att lägga ut en sandbädd och lägga marktegel på denna sandbädd. Men hur skulle det se ut om 5 år! Resultatet blev att golvet är nu isolerat, cementerat och ett ytskikt med fina klinkerplattor som håller långt in i framtiden. Skönt!

En önskan från verksamheten var att också få in ett café – reception – butik i ”Stallet” för att på så sätt säkra personella kostnader, då all verksamhet är i en och samma byggnad.

Invigning på Alfred Nobel födelsedag

Redan under våren 2013 planerade vi invigningsdagen. Självklart skulle det vara på Alfred Nobels födelsedag den 21 oktober. Ni som någon gång renoverat vet att allt tar längre tid än man tror, så var det också här. Datumet för invigningen kunde man inte ändra på. Arbetet pågick in i det sista fram till invigningen. På invigningsdagen stod 120 förväntansfulla gäster på stallbacken. Mötesplatsen var klar och invigningsfestligheterna kunde börja! Entré med café och kök blev klart i slutet av januari 2014.

Lokalen är redan efterfrågad för konferenser, teater, bröllop, årsmöten mm. Helt fantastisk lokal om jag får säga det själv! Akustiken är unik, miljön är unik. Alfred Nobels laboratorium finns kvar, hans herrgård står bevarad med en unik guidning och det stall där hans berömda ryska hästar stallades är nu en upprustad mötesplats.

Grattis alla Karlskogabor, Karlskogingar, Värmlänningar, alla från Örebroregionen, självklart alla besökare från hela Sverige och alla internationella besökare!

*Välkommen till
Mötesplats Alfred Nobel!*

En bildkavalkad på invigningsfestligheter och höstens begivenheter på Nobelmuseet

JAANA-KAISA BJÖRK
NOBELMUSEETS VÄNNER

Kungabesök

Hösten började med inte mindre än kungabesök i augusti. Besöket var så sällsynt att här kommer ytterligare en bild från kungens Eriksgata som gick till Laboratoriet på Nobelmuseet i Karlskoga.

Kungens Eriksgata som gick till Laboratoriet på Nobelmuseet i Karlskoga. Foto Lena Edlund

Invigning av Mötesplats Alfred Nobel

Invigningsfestligheter på Nobelveckan i oktober 2013 går till historien för Nobelmuseet i Karlskoga. Stallets omvandling till Mötesplats Alfred Nobel har blivit en succé. Många krafter har samarbetat. Personalen från Nobelmuseet, Hans Johansson, intendent, och Christer Franklin, administrativ chef, tillsammans med projektutvecklare

Rosmarie Johansson, Karlskoga kommun och alla entreprenörer kan vara stolta och nöjda över resultatet tillsammans med stiftarna till Alfred Nobels Björkborn.

Invigningsfestligheter skedde i tre etapper: Invigning till inbjudna gäster på Alfred Nobels födelsedag den 21 oktober, Invigningsmiddag för Nobelmuseets Vänner fredagen den 25 oktober och söndagen den 27 oktober skedde invigning för allmänheten. Landshövding Rosemarie Frebran höll invigningstal.

Den 21 oktober fanns två gästföreläsare med, Lars Engstrand, professor i Smittskydd vid Karolinska institutet och Gustav Kjällstrand, fil dr. 1:e intendent vid Nobelmuseet i Stockholm. Lars Engstrand berättade om hans forskargrupp, som har under mer än 20 år studerat magsår och magcancer. Gustav Kjällstrand berättade om sin forskning kring Nobels testamente, hur testamentet togs emot av sin tid. Han kommer och föreläser i samma ämne vid vårt årsmöte den 23 mars i år. Missa inte det tillfället! Vid middagen underhöll Musikhögskolan vid Örebro universitet.

Landshövding Rosmarie Frebran håller invigningstal vid ingången till nya Mötesplats Alfred Nobel. Hästskulpturen bakom är Alfred Nobels häst Sarvantes.

Inbjudna gäster på Stallbacken lyssnar på landshövding, Rosmarie Frebrans invigningstal.

Intendent Hans Johansson avfyrrar salut dagen till ära.

Kör från Musikhögskolan vid Örebro universitet underhåller under middagen.

Middagsgäster vid invigningen.

Fredagen den 25 var det dags för Nobelvännerna att fira Nya Mötesplats Alfred Nobel med en Invigningsmiddag. Arrangörer var, Nobelmuseets Vänner. Samtidigt passade man på att fira de gångna 25 åren med föreningen. Jan Hammarstedt, som var en av initiativtagare till föreningen, höll högtidstal. Talet finns i sin helhet längre fram i tidningen. Hans Johansson och Christer Franklin från Nobelmuseet berättande om Mötesplats Alfred Nobels tillkomst.

Invigningsmiddagen bestod inte mindre än tre rätter från olika års och bankettens Nobelmenyer (1913, 1947 och 1969) med goda viner eller Karlskoga-vatten till. Femtiotal Nobelvännerna hade hörsammat inbjudan och alla deltagare förärades ett Nobelpris (choklad) med tillhörande fanfar! Margareta Zetterqvist och Mikael Björk underhöll med skön musik och den minnesvärda kvällen i glada Vänner lag avslutades med fyrverkeri.

Mingel vid ankomst till invigningsmiddagen för Nobelvännerna.

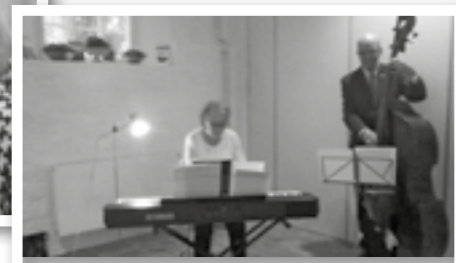
Ordförande Ulrika Lundgren tackar Jan Hammarstedt för högtidstalet.

Middagsgäster i samspråk och glada pristagare vid runda borden.

Christer Franklin, Nobelmuseet och Eva Öberg, Nobelvän, samtalar vid middagen.

Skön mingelmusik av Margareta Zetterqvist och Mikael Björk.

Nöjd arbetsgrupp efter invigningsmiddagen för Nobelvännerna. Fr.v: Anita Öjendal, Kjell Fransson, Ulrika Lundgren och Jaana-Kaisa Björk.

För maten på båda invigningsmiddagarna ansvarade Barbro Åkesson med stab. Från vänster Carina Frisk, Laila Thunberg, Katarina Andersson, Barbro Åkesson, Marina Olsson

Huvudrätten vid middagen var samma som 1969, Färserad oxfilé med Madeirasås, Glaserad smälök, Potatis-toppar och Haricots Verts.

På söndagen den 27 oktober var det dags för Invigning av Mötesplats Alfred Nobel för allmänheten. Landshövdingen höll invigningstal och Lars Heikensten, ordförande för Nobelstiftelsen, talade om Nobelpriset och om arbetet vid utnämning av nobelpristagare.

Många karlskogabor tog tillfället i akt att beskåda den nya mötesplatsen för Karlskoga. Allmänheten bjöds på kaffe med tilltugg och för dagens underhållning stod Mats Öjebo och Thomas Augustsson.

Nu var Mötesplatsen värdigt invigd!

Lars Heikensten, ordförande från Nobelstiftelsen, höll föredrag om arbetet kring utnämning av nobelpristagare.

Kaffeservering för allmänheten vid invigning av Mötesplats Alfred Nobel. I förgrunden Christer Franklin och Annika Ek från Nobelmuseet.

Mats Öjebo och Thomas Augustsson underhöll från scenen.

Turismpris

Värmlands turismpris gick i år till Alfred Nobels Björkborn med motivering att vara en trotjänare och för sin unika berättarkonst.

Firandet av Nobeldagen 2013

Nobelmuseets Vänner tillsammans med Karlskoga kommun, Odd Fellow, Karlskoga Rotary, Karlskoga Församling och Nobel Rotary anordnade årligt firande på Nobeldagen. Dagen började med en

konst i Karlskoga kyrka. Kyrkoherde Pernilla Rosin höll ett kort anförande. Erika Sandström, orgel och Tove Askeröd, flöjt, höll en stämningsfull konsert och spelade stycken av bl.a. C. Nielsen, W.A. Mozart och J.S. Bach. Efter konserten lade Anders Björklund från Odd Fellow en krans vid Alfred Nobels byst i Tingshusparken. Efteråt blev det mingel i konsthallen med glögg och pepparkakor som Nobelvännerna bjöd på.

Kyrkoherde Pernilla Rosin talar i Karlskoga kyrka.

Erika Sandström, orgel och Tove Askeröd, flöjt, håller i konserten i Karlskoga kyrka.

Kransnedläggning av Anders Björklund vid Tingshusparken på Nobeldagen 2013.

Lucia Afterwork

Fredagen den 13 december anordnade Nobelvännerna en Lucia Afterwork på nya Mötesplatsen. Det blev julallsång ledd och ackompanjerad av Ulla-Lena

Thodal vid ”nya” flygeln. Det var stämningsfullt och gemytligt i ljuslyktornas sken. Det bjöds förstås på Lussekatter och glögg!

FOTON OM INGET ANNAT ANGES JAANA-KAISA BJÖRK

Ulla-Lena Thodal leder och ackompanjerar julsånger.

Var stod Nobels hästar?

AV HANS JOHANSSON
NOBELMUSEET

En dag för ett par år sedan ringde en man till min mobiltelefon. Hans namn var Bengt Gornitzka och han ringde från Knutby som ligger mellan Uppsala och Norrtälje. Han berättade att en kusin till hans far kom från Karlskoga och hade lämnat efter sig ett arkiv och han undrade om museet skulle vara intresserat att ta emot arkivet som gåva. Bengt berättade att arkivet innehöll mest ritningar från mekaniska verkstäder, byggnader och en del annat. Arkivägaren hette Pontus Andersson och är idag mest känd som fotograf i Karlskoga. Han hade gått bort för många år sedan och arkivet hade hamnat hos Bengt som nu ville att det skulle komma till ett kulturhistoriskt arkiv.

Naturligtvis blev jag intresserad och tackade ja till arkivet. Dessutom lovade jag att komma förbi Knutby någon gång då jag hade ärende till Stockholm eller Uppsala.

Knutby har ju idag fått en något tråkig stämpel för de rysliga händelser som skett i en frikyrklig församling där. Men jag har bara positiva minnen från Knutby! I min bleka ungdom arbetade jag en sommar åt Riksantikvarieämbetet med att inventera fornminnesregistret och fick då Knutby socken på min lott. Fornminnen är skyddade i lag och är

förtecknade i ett centralt register och inritade på den ekonomiska kartan. Fornminnesinventeringen går ut på att man fysiskt besöker platserna och kontrollerar att fornminnena är oskadade samt att man söker efter nya. I registret finns även milstenar, väghållningstenar och annat. På senare tid har man även börjat ta med industriminnen och torplämningar. Efter en sommar i Knutby känner jag varenda skogsväg och varenda stig i hela socknen. Jag träffade många intressanta personer som visste mycket om socknens historia.

Arkivet äntligen tillbaka till Karlskoga

Naturligtvis hade jag inget ärende till Knutbytrakten under lång tid. Men en dag sommaren 2013 ringde det i telefonen och det var Bengt Gornitzka i luren. Han hade nu en resa till Norge framför sig och erbjöd sig att komma förbi Björkborn med Pontus Andersson arkiv. Så skedde och en dag fanns han här i sällskap av sin hustru och sin kusin. Vi tittade på arkivet när vi drack kaffe i museicaféet. I det här arkivet fanns det många roliga ritningar för Karlskogahistoriker t.ex. Bofors kvarn från 1886, småskola i Granbergsdal 1896, ombyggnadsritning till prostgården från

1902, skolhusbyggnad i Lonntorp från 1900, folkskolehus ritad i Bofors 1880, brev till disponent Danielsson i Bofors och en hel del annat.

En ombyggnadsritning till stallet och ladugården i Björkborns herrgård

Bengt tog fram en ritning och sa: Den här är du nog extra intresserad av. Det visade sig vara en ombyggnadsritning

till stallet och ladugården i Björkborns herrgård! Ritningen var odaterad men kan dateras till slutet av 1800-talet. Från början var det här två byggnader som byggdes ihop och det är troligt att ritningen avser just den sammanbyggningen. Här kunde man se att den västra delen var stall och den östra delen var ladugård. Det är ladugårdsdelen som vi i dag byggt om till Mötesplats Alfred Nobel.

EKEBY BLOMMOR AB

TEL 555 55

Med världen som arbetsfält

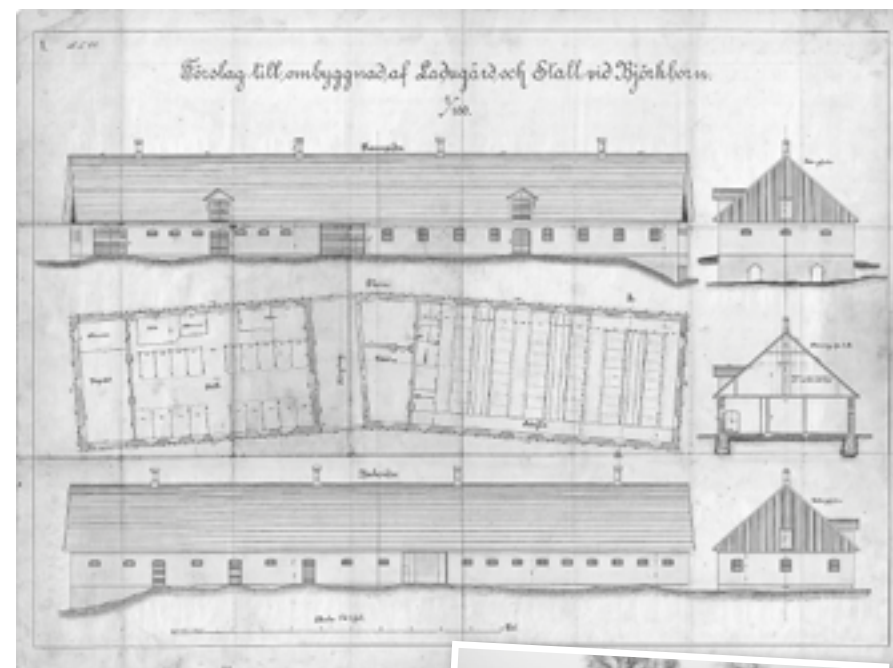
Chematur Engineering ingår i koncernen Chematur Technologies med säte i Karlskoga.

Företaget utvecklar, projekterar och bygger kemianläggningar runt om i världen. Koncernen har även dotterbolag i Finland, Tyskland och USA, samt intressebolag i Indien.

Chematur Engineering

www.chematur.se

En gammal ritning från 1800-talets slut på "Förslag av ombyggnad af Ladugård och Stall vid Björkborn". Foto Hans Johansson

Det här var en fantastisk dag! Äntligen har vi fått reda på hur byggnaden användes, med selkammare, sovkammare, vagnsbod med mera.

Förstoring av ritning till Mötesplats Alfred Nobel

Den här vackra ritningen lät vi scanna av och förstora till 2,5 x 3,5 meters storlek. Ritningen är i original ca 45 x 60 cm stor. Förstoringen hänger idag inne i Mötesplats Alfred Nobel och nu kan

alla besökare se hur byggnaden användes förr i tiden då det bodde hästar och kor där man har möten och evenemang idag. Kopplingen till den berömda historien med de tre ryska travarna av Orlovras, som Alfred Nobel lät stalla här, blir så mycket tydligare. Hästarna i stallet fick ju en avgörande betydelse då det gällde att fastställa var Nobels rätta bostad varit. Nu kan vi med säkerhet gå på den historiska mark, som i slutänden gav oss Nobelprisen.

DEFEATING THE IMPOSSIBLE SINCE 1886

BOFORS TEST CENTER
www.testcenter.se

Högtidstal vid Invigningsmiddag "Mötesplats Alfred Nobel"

JAN HAMMARSTEDT
HEDERSMEDLEM, NOBELMUSEETS VÄNNER

Låt mig börja med att ställa två frågor som har med Alfred Nobels Björkborn och Vänföreningen att göra.

1. Hur skulle det lokala kulturlivet se ut om det inte funnits och finns eldsjälar som brinner för en idé och har kraft att gå emot en opinion som inte delar deras uppfattning?

Hur skulle det ha blivit om inte dessa eldsjälar med tankekraft och handkraft såg till att lösa en rad praktiska problem för att förverkliga idéerna? När vi i dag håller invigningsmiddag i Mötesplats Alfred Nobel har vi all anledning att med tacksamhet minnas och hedra dessa eldsjälar som verkade för tillkomsten av vårt Nobelmuseum.

2. Hur kan det komma sig att förekomsten av några hästar och en vagn blev avgörande för att Nobelprisen över huvud taget kom till?

Hade testamentet lagfarits i Frankrike är det ytterst osannolikt att det blivit några nobelpris. I den omfattande bevisningen vid de juridiska förhandlingar som hölls i Paris framhölls sålunda "att

Alfred Nobel måste vid sin död ha haft sin rätta lagliga hemortsrätt på Björkborn i Karlskoga, där han hade eget hushåll, fast anställda tjänare, kusk och ekipage med mera samt dessutom stora ekonomiska intressen i Bofors." Nog är det märkligt att betydelsen av Alfred Nobels Björkborn aldrig nämns i samband med Nobelprisens utdelande! Utan Björkborn – inga nobelpris!

Få svenskar har en sådan internationell ryktbarhet som Alfred Nobel och egentligen är det märkligt att det skulle ta så lång tid innan karlskogaborna fattade vilken berömd man som levat i Karlskoga och vilken PR skapandet av ett Nobelmuseum skulle kunna ge vår stad. Låt mig erinra om några steg mot tillkomsten av ett Nobelmuseum i Karlskoga.

1975 Minnesutställning över Alfred Nobel i Karlskoga konsthall

I april 1975 kunde man inte bara i lokaltidningarna utan också i rikspresen läsa om en Minnesutställning över Alfred Nobel, som visades i Karlskoga Konsthall. För första gången i vårt land hedrades Alfred Nobel, karlskogabo för några år, med en minnesutställning på

den plats där hans testamente lagfors. Det var Karlskoga Bergslags turistförening som tillsammans med den lokala kommittén för ett framtida Nobelmuseum hade initierat utställningen.

Attraktionskraften blev enorm. Utställningen drog under några månader 21 000 personer! John Waller, Sven Odbjörns och Tord Björklund stod för utställningen och bakom dessa stod en imponerande kommunpolitiker och boforsarbetare, Artur Grell, som var en av de första som insåg vilken attraktion ett Nobelmuseum i Karlskoga skulle kunna bli. Han fick kämpa för att vända opinionen i sitt eget parti. I detta sammanhang bör vi också med tacksamhet tänka på Kristina Winberg som starkt engagerade sig i planerna för ett Nobelmuseum och som hade att övertyga sin man, bruksdisponenten Claes Ulrik Winberg, som till en början framhöll att Bofors inte var här för att finansiera museer utan för att göra kanoner! Han ändrade sig så småningom. Det finns anledning att i dag också erinra om journalisten Alf Bande som verkligen var en aktiv opinionsbildare.

På utställningen i Konsthallen mötte man inte bara uppfinnaren och företagsledaren Nobel utan också människan. Alfred Nobel var en mycket skygg man. Han gjorde sina inspektionsrundor på Bofors endast på söndagarna, då han inte kunde väcka någon uppmärksamhet. Expon i Konsthallen åskådliggjorde också hur Nobel 1895 i Karlskoga gjorde det första försöket att skjuta upp

en rymdraket. Experimentet fotograferades med en specialkamera, som sedan landade med fallskärm. En prototyp av Nobels rymdraket finns på Cape Canaveral i USA. Kanske togs världens första flygbild i Karlskoga.

Fler utställningar följde som anknöt till Nobels verksamhet. 1977 öppnade kommunen utställningen Bruksliv i Karlskoga på Alfred Nobels tid. 1978 hölls det första Nobelsymposiet i Karlskoga med en rad internationellt erkända forskare och på Stadsbiblioteket visades samtidigt en utställning omfattande delar av Alfred Nobels bibliotek. Karlskogas förste stadsbibliotekarie Algot Holmström hörde också till pionjärerna i arbetet för ett Nobelmuseum.

1981 kom utställningen Att resa på Alfred Nobels tid. Kultursekreterare John Waller kom att bli en stor kännare av Alfred Nobel och hans engagemang och kunnande ledde till en rad utställningar, som verksamt bidrog till att den i början ganska negativa inställningen till ett Nobelmuseum kom att ändras.

Björkborn blev Nobelmuseum 1978

En rad målmedvetna aktiviteter ledde fram till att Björkborn blev Nobelmuseum. 1978 invigdes en utställning i Björkborns herrgård som kom att bilda grunden för det blivande Nobelmuseet. Invigningen var dock inte någon officiell öppning av Björkborn som museum men kan ändå räknas som Nobelmuseets födelse. Första gången som

Björkborn utnyttjades som utställningslokal var 1975 då nobelpristagaren Georg von Bekesys konst- och antikvitets samling visades. Samlingen som tidigare visats på Östasiatiska museet.

Som jag tidigare nämnde var disponent Winberg, fackföreningsrörelsen (fr. allt Metall) och faktiskt jag själv tveksamma till en satsning på ett Nobelmuseum. För egen del var jag rädd för att vi skulle bli tvungna att skära ned på övriga kulturkostnader för att finansiera ett Nobelmuseum. Jag blev så småningom helt övertygad om att det var rätt att satsa på ett Nobelmuseum och övrig kulturverksamhet behövde inte rustas ned. Bofors Musikkår utgav 1981 skivan Music from Bofors

och knöt i musikvalet an till den tid då Alfred Nobel vistades i Karlskoga. Museet var en donation till Nobelstiftelsen. 1982 bildades äntligen Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn med Nobelstiftelsen, AB Bofors och Karlskoga kommun som stiftelsebildare.

15 maj 1987 bildades Vänföreningen Alfred Nobels Björkborn

Fem år senare, den 15 maj 1987 bildades formellt Vänföreningen Alfred Nobels Björkborn. Av arkivhandlingar framgår att en informell vänförening existerat redan tidigare utan stadgar och egen identitet. Denna förening bildades enligt muntlig uppgift redan 1982 av Kristina Winberg, Gertie Ågren,

Gunna Casparsson, Bert Henning och Eric Ola Olsson. I ett odaterat uttalande från slutet av 1986 eller början av 1987 riktat till såväl privatpersoner som organisationer och företag skriver Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn att den vill ge verksamheten en bredare och djupare förankring genom bildandet av en stödorganisation.

Vänföreningens uppgift skulle vara att ekonomiskt stödja museets utveckling. Detta skulle ske genom

- Marknadsföring av museet
- Aktiviteter och programverksamhet
- Fortlöpande förnyelse av museet
- Införskaffande av föremål
- Initiativtagande till olika utvecklingsprojekt

Det framhölls att all planering och verksamhet skulle ske i intimt samarbete med Stiftelsen. Flera av Vänföreningens aktiviteter har dragit mycket folk framför allt Valborgsmässofirandet som lockat flera tusen karlskogabor till Björkborn. Många av dessa passar också på att få en guidning genom herrgården.

Som uppfinnare och industriman kom Alfred Nobel att betyda oerhört mycket för Karlskoga. Med de berömda Nobelprisen skapade han sig internationell ryktbarhet och runt om i världen har fortfarande dessa pris en synnerligen hög status. Många har skrivit om den store donatorn och så småningom börjar en bild växa fram som rymmer många motsägelser och som visar på en särpräglad personlighet. Alf Bande beskrev en gång i Nobelvännen Nobels komplicerade uppfinnarnatur på följande sätt:

”Alfred Nobel var målmedveten i sitt arbete och irrationell i sin världsåskådning, han var en lidelsefull fredsidealist och en banbrytare inom krigsväsendet. Han hade all denna världens goda och var själv utomordentligt anspråkslös, han levde i de stora världsstäderna och älskade ensamheten.”

Må vi i dag här i Mötesplats Alfred Nobel minnas denne märkliga man med stor tacksamhet.

Alfred Nobels skål!

Vi stöder Nobelmuseet:
Vikers AB

Alfred Nobel som förebild – Kemishowerna på Björkborn.

HANS JOHANSSON
NOBELMUSEET

Nu har vi genomfört kemishower för barn i Karlskoga under tre år. Upprinnelsen var Kemins år 2011, som var ett kampanjår för att intressera barn och unga för naturvetenskap och framförallt då kemi. Kemiföretagen som var medarrangörer i den här kampanjen såg med oro på utvecklingen. Det pekade mot kemistkris. Allt färre studenter med kemiinriktning skulle leda till brist på kemister inom den närmsta framtiden. Det här året genomfördes många olika arrangemang i hela Europa för att po-

pularisera kemi som ämne för forskning och arbete.

En av Nobelmuseets ägare är AkzoNobel, som är ett enormt stort kemiföretag. En av deras representanter i vår styrelse heter Maria Fiskerud och är informationsdirektör för den svenska delen av AkzoNobel. Hon ordnade så att Peter Sundh fick spela Nobel i Stockholms stadshus och inviga kemiåret i Sverige. Det var en stor ära och han gjorde det inför ca 500 personer, som deltog i Berzeliusdagarna.

*Peter Sundh alias Alfred Nobel fick inviga kemiåret 2011 i Stockholms stadshus inför ca 500 personer.
Foto Hans Johansson*

Lars-Erik Paulsson i full aktion med elever vid kemishower i Alfred Nobels laboratorium vid Nobelmuseet i Karlskoga. Foto Boris Holm

Maria Fiskerud initierade också ett samarbete med vårt museum och med Svenska Kemistsamfundets Bergslagskrets. Vi träffades och snickrade ihop ett program, som blev följande: Grundskolans årskurs 6 och 8 bjöds in till ett besök på museet där Peter guidade klasserna i herrgården som Alfred Nobel. Därefter gick klasserna vidare till Laboratoriet där de träffade två riktiga kemister som berättade om kemi och hur det är att arbeta inom kemisektorn. Här gjordes roliga experiment som visade vad kemi kan vara. Därefter blev det bullar och festis och som avslutning en sväng in i Fiffiga huset. Alltihop tog

ca 2 timmar. Det som skolan uppskattade var att besöket gav nya vinklar på naturvetenskap i en rolig miljö samt att det var helt gratis tack vare att de deltagande kemisterna hade goda kontakter hos företag som gav bidrag till programmet.

Första året besöktes kemishowerna av ca 300 barn. Det kändes så bra så vi fortsatte även 2012 och sedan blev det även av 2013. Då bjöd vi även in elever från Degerfors, Storfors och Kristinehamn. Det var en viss utdelning det första året.

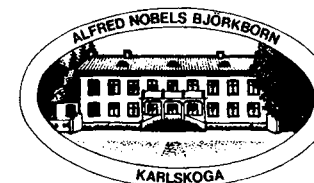
Skolfolket uppskattade verkligen den här formen av undervisning, det har vi fått många uttryck för. Att få träffa pen-

sionerade kemister som verkligen varit ute och jobbat i företag är värdefullt. Våra kemister har varit Boris Holm, Lars-Erik Paulsson, Jan-Erik Månsson och gymnasieläraren Bosse Gustavsson. De har turats om att genomföra kemishowerna. Museets egen personal har även medverkat med att hålla Fiffiga huset igång, servera bullar och koka kaffe, köpa in material etc.

Kemisterna har fixat och trixat och lånat grejor att visa. Till exempel kan det flytande kvävet nämnas, ni vet, en soppa som är flera hundra grader kall och fryser ner saker som blir stenhårda. Man kan slå in en spik med en djupfryst banan! Det är roligt att se.

Idag har uppemot 1000 barn fått vara med om det här och vi fortsätter även 2014. Nu har vi med Campus Alfred Nobel som arrangör. Det är jättebra. De ser ju att elever i grundskolan är studenter på universitetet om inte så många år. Bra att inspirera till högre utbildning.

Vi som genomför det här programmet är glada att kunna göra något i Alfred Nobels anda för dagens unga. Tänk att få leda in barn i Alfreds eget kärnämne kemin och visa på en intressant framtid. Nu tar vi tag igen och gör 2014 års kemishower i vår! Vi återkommer med rapport.

Nobelmuseet

Karlskoga

Besök **Alfred Nobels sista hem** i Sverige, Björkborns Herrgård, upplev en dramatiserad guidning och se hans **laboratorium** med originalutrustning. **Bofors industrimuseum** på Björkborn visar en 350-årig industrihistoria.

Fiffiga huset, intill laboratoriet, är en experimentverkstad för alla åldrar.

Mellan 1/6 - 31/8 öppet tisdag - söndag 11.00-16.00.

Vi tar emot på övriga tider efter förhandsbokning.

Konferensmöjligheter finns. Kaffestuga

Ring för mer information 0586-834 94

BAE SYSTEMS

Vi tandläkare stöder Nobelmuseet:

Helena Tollstoy

•

Catarina Rydberg Lundin

•

Magnus Hansson

•

Susanne Morfeldt-Hafstrand

•

Jan Danielsson Munhålsan

Bertha von Suttner. Foto Wikipedia

Bertha von Suttner-år i år.

HANS JOHANSSON
NOBELMUSEET

I år är det 100 år sedan Bertha von Suttner avled. Det skall vi uppmärksamma med program senare under året. Baronessan Bertha von Suttner, född Kinsky von Chinic und Tettau, anses av många vara mamma till Nobels fredspris och det ligger nog mycket i det. Hennes historia är ganska fantastisk.

Hon var född 1843 i en adelsfamilj och uppväxt i Österrike. På grund av olycklig kärlek tog hon anställning hos Alfred Nobel som sekreterare. Efter bara en vecka återvände hon till sin kärlek i Wien och de gifte sig mot hans släkts önskemål. Paret hamnade på makens släkts "svarta lista" och reste

till bekanta i Georgien för att komma på lagom avstånd. Där började hon på allvar skriva noveller till veckopressen i Österrike. Det gick bra för henne och så småningom normaliserades relationen med släkten och de flyttade åter till Österrike.

Bertha von Suttner hade under åren som gått fått upp ögonen för frågan om krig och fred. Hennes engagemang drev henne att skriva en roman om problematiken. Den gavs ut 1889 och fick namnet *Ned med vapnen* (*Die Waffen Nieder*) och blev en oerhört stor litterär framgång. Bertha von Suttner och Alfred Nobel höll kontakt med varandra genom brev och några få möten. De dis-

kuterade fredsfrågan mycket allvarligt och en allmän tro är att hon inspirerade Alfred Nobel till att skapa ett pris för ”...den som har verkat mest eller best för folkens förbrödande och afskaffande eller minskning af stående armeer samt bildande och spridande af fredskonsgresser.” Hon bildade Österrikiska fredsföreningen, där Alfred Nobel blev medlem, och krönt sin karriär 1905 genom att hon fick Nobels fredspris.

Nu när 100 år gått sedan hennes död är det av stort intresse att se hur hon påverkade freds rörelsen i Europa och hur hennes arv förvaltats. Vi kommer att anordna föredrag under året omkring detta, så håll ögon och öron öppna gott folk.

B

Avsändare: Jaana-Kaisa Björk, Kilstavägen 2A, 691 36 Karlskoga

SAAB

Saab Dynamics

Skärlunds
Guld & Silver
Karlskoga Centrum
0586 - 300 58

**Byggvaror
till lågpris!**

Linneback • Telefon 0586-72 20 10
www.nords.se